

STEFANOSE PÄEV (II JÕULUPÜHA)

(Esimene lugemine Apg 6, 8-10; 7, 54-60)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Aga Stefanos, täis armu ja väge, tegi imetegusid ja suuri tunnustähti rahva seas. Siis tõusid mõned nõndanimetatud vabakslastute ja küreenlaste ja aleksandrialaste sünagoogist ning nende seast, kes on Kiliikia ja Aasia poolt, Stefanosega vaidlema, ent ei suutnud vastu seista tarkusele ja Vaimule, kelle läbi tema rääkis. Aga kui nad seda kuulsid, löikas see neil südamesse ja nad kiristasid hambaid. Kui Stefanos, täis Püha Vaimu, üksisilmi taeva poole vaatas, nägi ta Jumala auhiilgust ja Jeesust seismas Jumala paremal käel ning ütles: "Vaata, ma näen taevaid avatuna ja Inimese Poega seismas Jumala paremal käel". Aga rahvahulk tõstis seepeale kisa, ja nad katsid oma kõrvad kinni ning söötsid nagu üks mees tema kallale. Nad ajasid ta linnast välja ja hakkasid teda kividega surnuks viskama. Aga viskajad panid oma riided maha ühe noormehe jalgade ette, kelle nimi oli Saulus. Ja nad viskasid Stefanost kividega, Stefanos aga palvetas: "Issand Jeesus, võta minu vaim vastu". Ta langes põlvili ja hüüdis valjusti: "Issand, ära arva seda pattu neile süüks!" Ja kui ta seda oli öelnud, heitis ta hinge. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 31 (30), 3b-4.6 u. 8.16-17 (R:. 6a))

R: Issand, sinu kätte ma annan oma vaimu.

Ole mulle kaitsjaks kaljuks,
mäelinnuse hooneks mu päästmiseks!
Sest sina oled mu kalju ja mu mäelinnus,
ja oma nime pärast juhatad ja talutad sa mind.
R:

Sinu kätte ma usaldan oma vaimu,
sest sina oled mu lunastanud, Issand, sa tõe Jumal.
Ma ilutsen ja olen rõõmus su heldusest,
et sa oled vaadanud mu viletsuse peale ja oled tundnud mu hinge kitsikust.
R:

Sinu käes on kõik mu saatus,
tõmba mind ära mu vaenlaste ja mu tagaajajate käest!
Lase oma pale paista oma sulase peale,
päästa mind oma helduses!
R:

(Salm enne Evangeeliumi Ps 118 (117), 26a.27a)

Halleluuja. Kiidetud olgu, kes tuleb issanda nimel.
Jumal, me Issand, valgusta meid. Halleluuja.

(Evangeelium Mt 10,17-22)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Hoiduge inimeste eest, sest teid antakse ülemkohtute kätte ja teid piitsutatakse nende sünagoogides, teid viiakse minu pärast ka maavalitsejate ja kuningate ette, neile ja rahvastele tunnistuseks. Aga kui teid reedetakse, ärge muretsege, kuidas või mida peate rääkima, sest teile antakse tollel tunnil see, mida rääkida, sest teie pole rääkijad, vaid teie Isa Vaim kõneleb teie kaudu. Aga vend annab surma venna ja isa lapse, ning lapsed tõusevad vanemate vastu ja lasevad neid surmata. Ja teie saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast. Aga kes peab vastu lõpuni, see päästetakse
See on Issanda sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, me mõtleme täna Stefanosele, kristliku ajaloo esimesele märtrile, kelles sai tõeks mida Jeesus oli öelnud: Ja teie saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast... See ettekuulutus võib sageli tõeks osutada, aga küllap ei ole hukkamõistu pälvimine siiski eesmärk omaette. Enesehaletsus ja ülbus tunda end juba ette ülekohtuselt hukkamõistetuna ei ole eriti hea eeldus evangeeliumi kuulutamiseks, sest valmisolek kannatuse kaudu midagi saavutada võib teha kuulutaja kurdiks ja pimedaks. Selleks, et õpetada teisi inimesi, ei piisa ainult rääkimisest ja eeskujust, vaid me peame saama aimu ka sellest, kuidas meie sõnum kohale jõuab, kas sellest saadakse õigesti aru. Sest kes mõistlikkuses peab vastu lõpuni, see päästetakse. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad vennad ja õed, õige asja nimel suremine on kindlasti meelitav mõte. Ja muidugi eriti ilus on surra, kui oled veel noor. Sest inimesed surevad ju nii tobedalt oma voodis haigustesse, või saavad otsa mõttetutes õnnetustes. Aga märtrisurm - vaat see oleks vägev, kui maisele elule nii kõva pauguga lõpp tuleks. Taas midagi noorele inimesele.

Kui aga keegi peaks olema elus kohanud fanaatilisi usklikke, siis tunneb ta ka teistsuguseid, samuti väga tugevaid tundeid. On lausa imestamapanev, kui kiiresti oskavad fanaatikud oma jumalast tõelise tondi maalida, kes ainult neid armastab ja kõiki teisi põlgab. Mida kauem nad räägivad, seda valusamalt tajud, kuidas sinu viimnegi inimväarikus jalge alla tallatakse. Ja kui sa peaksidki midagi küsima, siis kuuled vastuseks ainult pilkeid oma küsimuse aadressil. On olemas üksainus tõde, ja see kuulub ainult nendele - kui ka sina tahad sellest osa saada, jääb üle vaid kuuletuda, diskuteerida pole millestki ja ise mõelda ei tohi.

Siis tulebki see tunne - raev haarata kivide järele. Siis suudad mõista, kuidas tundsid end need, kes eksitajaid kividega surnuks viskasid. Sest kui Jumal oleks tõesti niisugune, nagu õpetavad fanaatikud, poleks ju kuradit enam vajagi...

Igaljuhul saad sel hetkel aru, et märtrid pole alati tingimata head poisid, ja need, kes neid kividega surnuks viskavad, jäägitult pahad. Täpsemalt, mõlema poole pakutud lahendused on mõnevõrra lapsikud ja ebaküpsed. Täiskasvanud inimesed peaksid ju leidma alati mingi võimaluse viisakalt lahku minna ka siis, kui ühine keel jääb leidmata. Noorte inimeste valmidusel õige asja eest sõtta minna, kannatada ja surra, on sageli just see puudus, et enne ei tehta endale selgeks, kas tõde, mille eest ohver tuuakse, on seda väärt. Soov ohverdada Jumalale midagi ainukordset ja väärtuslikku muutub paraku üsna kergesti valmiduseks teisi inimesi ümber teha või nad lausa hävitada - nii nagu seda tänapäeva islamiterroristide puhul võib täheldada.

Teisest küljest peab tõde kuulutades panema end kuulajate olukorda, üritama mõista, kuidas kõlab meie sõnum nende kõrvus. Sest tõde on nagu elektrivool: kui liiga peentesse juhtmetesse lasta liiga tugevat voolu, siis põlevad nad läbi. Ning siis pole süüdi juhtmed, vaid inimene, kes vooluõrgu taluvuspiiriga ei arvestanud.

Kristluse poolt pakutud arusaam, et Jumala nimel tohib iseend märtrina ohverdada, teisi aga tappa ei tohi, oli kindlasti suur edusamm inimkonna ajaloos. Kahjuks on see põhimõte aga ainult osadel juhtudel probleemitu, kõlbab pigem ühe inimese ellusuhtumiseks, kuid mitte riigi püsimiseks. Maailmas, kus vallutussõjad pole harulduseks, annaks enesekaitsest loobumine vaenlasele liiga palju eeliseid. Nii pidi ka kristlus õppima end kaitsma - ja me teame, kui kiiresti saab enesekaitsest rünnak, kahjuks ka ususõdades.

Jeesus Kristus ei surnud ristil selleks, et meiegi niimoodi sureksime. Tema tähtsaima sõnumi võiks kokku võtta: ärge tapke oma ligimest, ta võib osutada kogemata teie armsaks Jumalaks... Kui kahurid kõnelevad, siis on see märgiks, et diplomaatia pole oma ülesandega hakkama saanud.

Täna me tähistame esimese kristliku märtri Stefanose päeva, kes tapeti tema usu pärast. Nii tema kui teiste, hilisemate märtrite eeskujust sai maailm palju õppida - seda, et me ei pea tänapäeval enam tingimata märtritena surema, või laskma end provotseerida teisi märtrisurma saata.

Täna on meile Petlemmas Lunastaja sündinud, et meid sellest sundusest vabastada. Aamen.